

LUONNONVARA-ALAN KLUSTERIN KOKOUS

Muistio

Aika:	16.9.2020 klo 12.15–16.10
Paikka:	Ammattiopisto Lappi, Louen toimipiste

Osallistujat: Anne-Mari Söderström, pj. saapui paikalle 12.25
~~Kaija Kinnunen, MTK~~
Annakaisa Heikkonen, MTK
Tuomo Marttila, Metsätalousyrittäjä
Olli Lipponen, Metsähallitus Metsätalous Oy
Anna-Riikka Lavia, Arctic Ice Cream Factory
~~Jari Kurtti, Arctic Superfoods~~
Johannes Vallivaara, ProAgria Lappi
~~Marko Merkkiniemi, ProAgria Lappi~~
~~Rainer Peltola, Luonnonvarakeskus~~
Rauno Kuha, Luonnonvarakeskus
Kyösti Paloniemi, Lapin koulutuskeskus REDU
Veikko Maijala, Lapin AMK
~~Jussi Soppela, Lapin AMK~~
~~Janne Näkkäläjärvi, Saamelaisalueen koulutuskeskus~~
Jarmo Saariniemi, Ammattiopisto Lappia
Krista Stauffer, Sodankylän kunta
Anne Ristioja, Lapin ELY-keskus
Paula Alho, ELY-keskus
Tuula Uusipaavalniemi, ELY-keskus (ennakointivastaavien verkosto)
Mika Honkanen, TEM Toimialapalvelu
Marru Kraft, Lapin AMK, Lähiruokaa asiakkaille uusilla tavoilla -hanke

1. Kokouksen avaus, asialista ja sihteerin valinta

Varapuheenjohtaja Anna-Riikka Lavia avasi kokouksen klo 12.15.

Hyväksyttiin asialista. Kokouksen aikataulu oli suunniteltu niin, että kohdat 1–9 tulevat käsitellyksi klo 14 mennessä, jonka jälkeen käytännön tutustuminen Louen toimintaan.

Kokouksen sihteeriksi valittiin Ammattiopisto Lappialta Jarmo Saariniemi.

2. Läsnäolijat

Todettiin läsnäolijat (ks. osallistujalista yllä) sekä jäsenmuutokset.

- Uudet: metsäpuolen kenttäpäällikkö Annakaisa Heikkonen, MTK ja tähän kokoukseen kutsuttuna Marru Kraft Lapin AMK:n ”Lähiruokaa asiakkaille uusilla tavoilla” -hankkeesta.
- Pois jääneet/jäämässä työnantaja-/tehtävämuutosten myötä Johanna Asiala ja Jaana Kupiainen sekä 1.10. alkaen Krista Stauffer.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen 18.3.2020 muistio löytyy [luonnonvara-alan klusterin Lapin luotsi -sivulta](#).

Edellisen kokouksen muistioon ei ollut huomautettavaa.

4. Klusteritoimijoiden keskeiset ajankohtaiset kuulumiset ja näkymät

Klusterin jäsenet kirjaavat ajankohtaisia kuulumisia ja näkymiä ennen kokousta Luonnonvaraklusterin Teamsin kokouksiansioon tiedostoon. Kokouksen kansioon voi myös tallentaa aineistoja, joita halutaan jakaa kokoukseen osallistujille. Osallistujat tutustuvat etukäteen kirjauksiin ja kokouksessa kukin klusteritoimija nostaa keskusteluun keskeisimmät asiat ja osallistujilla on mahdollisuus kysellä tarkennuksia kirjatuista asioista. Kirjaukset myös muodostavat pohjan muistion kirjauksille eli helpottavat sihteerin työtä.

Osa klusteritoimijoista oli tehnyt kirjauksia ennen kokousta ja päätettiin, että kaikki osallistujat kirjaavat keskeiset kuulumiset Luonnonvaraklusterin Teams -kansioon. Kirjaukset 23.9.2020 mennessä.

Tuula lähetti kokouksen aikana klusterin jäsenille ohjeistusta kirjautumisesta Luonnonvaraklusterin Teams -sivustolle.

Klusteritoimijoiden keskeiset kuulumiset koonnos on muistion liitteenä 1.

5. Luonnonvara-alan klusterin tulevaisuuskatsaus Lapin luotsiin

Edellisessä kokouksessa sovittiin, että Luonnonvara-alan tulevaisuuskatsauksen työpaja/näkemyksen keruu toteutetaan luonnonvaraklusterin Teamsin työskentelyalustalla, jonne klusterin jäsenet kirjaavat näkemyksensä. Elokuussa Anne-Mari, Anna-Riikka, Anne ja Tuula kokoontuivat työstämään ja täydentämään työtilaan tehtyjä kirjauksia. Kokoontumisen jatkotyöstetty luonnosversio on ollut kommentoitavana Teamsissa nimellä 'Kommentoitava Tulevaisuuskatsaus_Luotsiin'. Kokouksessa sovittiin mahdollisten viimeistelytarpeiden antamisesta luonnokseen, jonka jälkeen tulevaisuuskatsaus viedään Lapin luotsiin luonnonvara-alan klusterisivustolle.

Käytiin läpi Luonnonvara-alan klusterin Lapin luotsissa olevaa sivustoa.

Tulevaisuuskatsausluonnokseen on mahdollista tehdä vielä lisäyksiä ja kommentteja 23.9.2020 mennessä ja klusterisivuston linkkeihin myöhemminkin. Tuula Uusipaavalniemi on lähettänyt ohjeet luonnonvaraklusterin jäsenille, miten sivustoa voidaan täydentää.

6. Maaseutu-, luonnonvara-alan ja matkailuklustereiden yhteiskokous

Arktinen Älykäs Maaseutuverkoston sekä luonnonvara-alan ja matkailuklustereiden yhteiskokous on sovittu pidettäväksi 28.10.2020 klo 9-11 (Teams-kokous). Edellisen kerran klusterit kokoontuivat yhdessä Ylläksellä vuonna 2018. Yhteiskokouksen koollekutsujana on maaseutuklusteri/Johannes Vallivaara. Keskusteltiin yhteiskokouksen agendasta ja käsittelyyn nostettavista teemoista.

Kutsu yhteiskokoukseen lähetetään kaikille Luonnonvaraklusterin jäsenille.

Käsiteltäväksi teemaksi ehdotettiin Ruokamatkailua, joka koskettaa koko Lappia.

7. Louen maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskus koulutus- ja kehittämissympäristönä

Jarmo Saariniemi esitteli Louen maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskus koulutus- ja kehittämissympäristön toimintaa.

Muistion liitteenä 2 (erillinen tiedosto) Ammattiopisto Lappian, Maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskuksen esittelymateriaali.

8. Muut asiat

Keskusteltiin infran rakentumisesta.

Keskusteltiin Elinvoimaisuuden ylläpitämisestä.

9. Seuraava kokousaika ja -paikka

Seuraava kokous 18.3.2021 klo 13.00. Paikka ilmoitetaan myöhemmin.

10. Tutustuminen Louen maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskuksen toimintaan

Säätilasta johtuen tutustumiskierros Louen maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskuksen tiloihin, toimintaan, erikoiskasvien viljelyyn sekä Lapin lehmien ja lampaiden tuleviin tuotantotiloihin jouduttiin jättämään toteuttamatta.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.10.

Klusterin jäsenten ajankohtaiset kuulumiset

Luonnonvarakeskus

Porojen aiheuttamien peltovahinkojen arviointiopas poronhoitoalueelle on valmistumassa. Versio oppaasta on lähdössä lausuntokierrokselle 17.9.2020. Oppaassa on yksityiskohtainen prosessikuvaus, miten vahinkoarviointi tehdään valokuvineen. Opasta on esitelty Paliskuntainyhdistyksessä ja MTK:ssa. Tarkoituksena on myös järjestää koulutusta, miten käytännössä arviointiprosessi toteutetaan. Tornion alueen osalta toimitaan niin, että lähimmän paliskunnan velvoitteena on hoitaa asia niin, että porot eivät aiheuta vahinkoa peltoalueille (Poronhoitolaki).

ELY-keskus

Maaseuturahoituksen seuraava haku 30.9.2020 mennessä. Bio- ja kiertotalous sekä vähähiilisyys teemoina. Hakuun varattu rahaa miljoona euroa. Tässä haussa mukana sekä yritys- että kehittämishankkeet. Lisätietoja hakuun liittyen Anne Ristiojalta. Yrityspuolelle rahoitusta haettavana yli miljoona euroa.

Rahoittajalta löytyy hankerekisteri, josta voidaan poimia Luonnonvara-alaan liittyvät hankkeet. Eurasta löytyy linkki (julkinen osa). Maaseuturahaston hankkeita pääsee selaamaan osoitteesta www.maaseutu.fi. Lapin keino sivustolla löytyy myös linkki Maaseuturahaston rahoittamiin hankkeisiin.

Seuraava Maaseuturahaston hankehaku päättyy 31.1.2021.

Maaseutuyrittäjien koronatuot ovat haettavissa vuoden loppuun mennessä.

Lapin amk

Uusia opiskelijoita metsätalousinsinöörilinjalle 50 ja agrologilinjalle 21. Opiskelijoiden ikäjakauma 25–40 vuoden välillä. Monimuoto-opiskelijoissa alan vaihtajia ja maatalousyrittäjien mukana olevia.

Marru Kraft, Lapin AMK, Lähiruokaa asiakkaille uusilla tavoilla -hanke:

Hankkeessa lisätään lappilaisten elintarvike-, kala-, poro- ja maatalousyrittäjien ja -yrittäjien työssä jaksamista, hyvinvointia ja osaamista ja tuetaan yritystoimintaa poikkeustilanteessa. Hankkeen kautta on tehty hyvinvointikysely Sallan, Kittilän, Sodankylän ja Tunturi-Lapin yrittäjille.

Lähiruokatuottajille ja jalostajille järjestetään työnohjausta, vertaistukea ja verkostoitumismahdollisuuksia. Koulutukset ja valmennukset lisäävät yrittäjien osaamista ja synnyttävät uusia ideoita ja näkökulmia oman hyvinvoinnin ja yrityksen tuottavuuden toteuttamiseksi.

Hankkeeseen otetaan mukaan lappilaisia mikro- ja pienyrittäjiä, joille järjestetään ohjausta, mentorointia ja koulutusta. Lopputuloksena yrittäjillä on käytettävissään uusia keinoja saada lähiruokaa asiakkaille. Hankkeen www -sivustolla on koulutuskalenteri, josta löytyy aikataulut eri työpajoille ja koulutuksille. Sivustolla on myös mahdollisuus toimijoiden verkostoitumiseen ja sieltä löytyy myös palvelumuotoiluun, myyntiin ja markkinointiin sekä itsensä johtamiseen liittyviä asioita.

Krista Stauffer, Sodankylän kunta

www.lapinelintarviketalo.fi sivustolta löytyy apua ja vinkkejä elintarvike yrityksen perustamiseen ja toiminnan tueksi. Sivusto on tuotettu Digiarkkitehtuuri tiekartta lappilaisille elintarvikealan yrityksille -hankkeessa. Sivusto on kohtaamisalusta lähiruoan ja luonnontuotteiden valmistajille.

Pro Agria, Lappi

Hyvä maatila -hankkeeseen liittyvät kyselyt ja haastattelut ovat pysähtyneet koronasta johtuen. Hankkeelle tullaan hakemaan vuoden lisäaikaa, jotta hankesuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet saadaan tehtyä.

Ammattiopisto Lappia, Maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskus, Tervola, Loue
Kulunut kesä oli erittäin vilkas Louella. Erityiskasvien viljelypinta-ala lisääntyi ja uusina kasveina aloitettiin ryvässipulin, humalaköynnösten ja nokkosen viljely. Tyrnipensaat selvisivät erikoisesta talvesta pienin vaurioin ja kesällä huolehdittiin ylläpitotöistä.

Pelson lapinlehmien ja Suomenlampainen sekä Kainuun harmasten siirtymistä varten perustettu työryhmä on saanut työnsä valmiiksi. Geenipankkikarjan ja lampaiden siirtymisajankohta on kevät/kesä 2022. Ajankohtaan vaikuttaa se, millä aikataululla Louella saadaan uuden lampolan rakennustyöt sekä nykyisen navetan saneeraustyöt käynnistettyä. Piirustukset ovat valmiina ja niitä on käyty henkilökunnan kanssa läpi.

Louella on opiskelijoita kaikkiaan 220. Suurimman ryhmän muodostavat maa-, metsä- ja puutarha-alan perustutkinto-opiskelijat. Erityisesti puutarhapuolen opiskelijamäärä on kasvanut syksyn aikana mukavasti. Uutena koulutusalan Louella on tarkoitus käynnistää Elintarvikejalostuksen ammattitutkinto, liha-alan osaamisala. Tarkoituksena on tehdä tiivistä yhteistyötä Meidän Liha Oy:n ja Leivejoen teurastamon kanssa.

Opetusmaatilán henkilöstön osalta on tapahtunut sukupolven vaihdos. Peltopuolella Reijo Tryykin tilalla on aloittanut agrologi Arttu Lehtilahti. Navetalla Paavo Pallarin tilalla on aloittanut agrologi Mira Märsy. Miralla on erityisosaamista Lely -lypsyrobottien käytöstä. Hän on toiminut ja toimii edelleen käyttöönotto -kouluttajana kun tiloilla otetaan käyttöön uusi robotti. Navetalla uutena on aloittanut eläintenhoitaja Julia Pakanen. Navetalla jatkaa edelleen vanhasta tiimistä eläintenhoitaja Roosa Kvist.

Tarkempi kuvaus Maaseutuyrittäjyyden osaamiskeskuksesta löytyy liitteestä 2.